

वैदिक युगनुं साहित्य

डॉ.गीता डी.मारु
अध्यापक सहायक,
अेम.पी.कोमर्स & जे.अेम.अेन.वावज्ज
आर्ट्स कोलेज, दडेगाम

પ્રસ્તાવના.

- પ્રાચીન ભરતનો ઇતિહાસ પ્રાગૈતિહાસિક થી ઇ.સ.પૂર્વે છઠ્ઠી સદી

ભારતના પ્રાચીન ગ્રંથો (સાહિત્ય).

ગ્રંથનું નામ	કર્તા(લેખક)
અર્થશાસ્ત્ર	કૌટિલ્ય(ચાણક્ય)
રાજતરંગિણી	કલ્હણ
અષ્ટાધ્યાયી	પાણિની
મહાભાષ્ય	પતંજલિ
મુદ્રારાક્ષસ	વિશાખાદત્ત
અભિજ્ઞાનશાકુંતલમ્	મહાકવિ કાલિદાસ
માલવિકાગ્નિમિત્રમ્	મહાકવિ કાલિદાસ
રઘુવંશમ્	મહાકવિ કાલિદાસ
મેઘદૂતમ્	મહાકવિ કાલિદાસ
મૃચ્છકટિકમ્	શુદ્રક
કામસૂત્રમ્	વાત્સ્યાયન
હર્ષચરિત	બાણભટ્ટ
કાદમ્બરી	બાણભટ્ટ
નાગાનન્દ	સમ્રાટ હર્ષવર્ધન
રત્નાવલી	સમ્રાટ હર્ષવર્ધન
પ્રિયદર્શિકા	સમ્રાટ હર્ષવર્ધન
વિક્રમાંકદેવ ચરિતમ્	બિલ્હણ
કથાસરિત્સાગર	બિલ્હણ
કુમારપાળ ચરિતમ્	હેમચન્દ્રાચાર્ય
કિર્તિકૌમુદી	સોમેશ્વર
બલ્લાલચરિત	આનંદ ભટ્ટ
પૃથ્વીરાજરાસો	ચન્દબરદાઈ
ગૌડવહો	વાકૂપતિરાજ

ઉત્તરવૈદિક સાહિત્ય.

ઉત્તર વેદિક સાહિત્ય

3.1 વેદાંગ કુલ 6 છે.

(1) શિક્ષા	(2) કલ્પ	(3) વ્યાકરણ
(4) નિરુક્ત	(5) છન્દ	(6) જ્યોતિષ

3.2 સૂત્ર સાહિત્ય

(1) શ્રોતસૂત્ર	} કલ્પસૂત્રો
(2) ગૃહ્યસૂત્ર	
(3) ધર્મસૂત્ર	
(4) શુલ્વસૂત્ર	

3.3 વ્યાકરણ સાહિત્ય

(1) અષ્ટાધ્યાયી	→ પાણિની
(2) મહાભાષ્ય	→ પતંજલિ
(3) નિરુક્ત	→ યાસ્ક

3.4 ઉપવેદ

(1) આયુર્વેદ	(2) ધનુર્વેદ
(3) ગન્યર્વવેદ	(4) શિલ્પવેદ

3.5 દર્શન સાહિત્ય

(1) ન્યાય	(2) વૈશેષિક	(3) સાંખ્ય
(4) યોગ	(5) પૂર્વમીમાંસા	(6) ઉત્તરમીમાંસા

3.6 મહાકાવ્ય

(1) રામાયણ	→ વાલ્મિકી
(2) મહાભારત	→ વેદવ્યાસ

3.7 સ્મૃતિઓ

(1) મનુસ્મૃતિ	(2) યાજ્ઞવલ્ક્ય સ્મૃતિ
(3) વિષ્ણુ સ્મૃતિ	(4) નારદ સ્મૃતિ

